

Minister Van Bijsterveldt-Vliegenthart
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Rijnstraat 50
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Leiden, 26 april 2011

Betreft: wijziging in het beleid inzake bestrijding van segregatie in het onderwijs

Excellentie,

Het NJCM heeft met zorg kennisgenomen van de ontwikkelingen aangaande de bestrijding van segregatie in het onderwijs en het feit dat de regering niet langer actief maatregelen treft om deze segregatie tegen te gaan. Dit standpunt werd ondermeer bevestigd in het spoeddebat in de Tweede Kamer d.d. 10 maart 2011.

Middels deze brief wil het NJCM de regering herinneren aan de verplichtingen die op Nederland rusten onder het VN-Kinderrechtenverdrag en het Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van alle vormen van Rassendiscriminatie (IVUR). Het NJCM herinnert in het bijzonder aan de aanbevelingen die in het verleden expliciet op het punt van segregatie in het Nederlandse onderwijs zijn gedaan door de verschillende toezichthoudende mensenrechtencomités. Het NJCM hoopt dat de regering in de nadere vormgeving van haar beleid, en in reactie op het debat met de Tweede Kamer d.d. 10 maart jl., als ook de op 15 maart jl. door de Tweede Kamer aangenomen motie-Jasper van Dijk, rekening zal houden met de volgende verdragsverplichtingen.

Verplichtingen tot bestrijding van segregatie in het onderwijs onder het VN-Kinderrechtenverdrag

Het VN-Kinderrechtencomité stelde op 27 maart 2009 in zijn 'Concluding Observations' geadresseerd aan de Nederlandse regering, dat Nederland vooralsnog 'niet op adequate wijze heeft opgetreden in de bestrijding van de *de facto* segregatie in het Nederlandse onderwijs'. Het Comité stelde dat maatregelen die tot dusver waren genomen niet adequaat waren en drong aan op verhoogde inspanningen door de regering om de segregatie in het Nederlandse onderwijs te beëindigen. In het bijzonder riep het Comité op 'om etnisch diverse scholen te stimuleren'. Deze aanbeveling was onder meer gegrond op artikelen 28 en 29 van het VN-Kinderrechtenverdrag, waarin wordt voorgeschreven dat onderwijs dient te worden aangeboden op basis van gelijke kansen (artikel 28) en dat het gericht moet zijn op het bewerkstelligen van respect en begrip voor andere culturen, en het voorbereiden van kinderen op het leven in een vrije samenleving in de geest van tolerantie en wederzijds begrip en vriendschap tussen verschillende etnische en religieuze groeperingen (artikel 29 lid 1(d)).

Verplichtingen tot bestrijding van segregatie in het onderwijs onder het Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van alle vormen van Rassendiscriminatie

Het VN-Comité dat toezicht houdt op de implementatie en naleving van het IVUR heeft zich ook uitgelaten over de segregatie van scholen in Nederland. In zijn 'Concluding Observations' van 25 maart 2010 concludeerde dit Comité dat 'de *de facto* segregatie in het Nederlandse onderwijs een zorgwekkend

fenomeen blijft, en dat effectieve maatregelen ter bestrijding van segregatie van Nederland gewenst zijn'. In het bijzonder drong het Comité erop aan dat Nederland haar inspanningen ter beëindiging van segregatie in het onderwijs zou verhogen. Relevant in deze context zijn artikel 2 lid 1(e), artikel 3 en artikel 7 van het IVUR. Hieruit vloeit de verplichting voort om effectieve maatregelen te nemen om etnische segregatie te voorkomen en tegen te gaan (artikel 2 lid 1(e) en artikel 3), alsmede de gelijkheid, tolerantie en vriendschap tussen verschillende etnische groepen te bevorderen, in het bijzonder in het onderwijs (artikel 7). Artikel 3 IVUR verplicht de Nederlandse regering expliciet om etnische segregatie tegen te gaan.

Het NJCM wijst erop dat de verplichtingen uit het IVUR harde verplichtingen zijn, die niet opzij kunnen worden gezet in het belang van de bescherming of bevordering van andere waarden. Waar sommige mensenrechtenverdragen via speciale clausules ruimte laten voor een belangenafweging ten aanzien van de implementatie van de rechten in dat verdrag, is dit bij het IVUR niet toegestaan. Dit betekent dat voorgenomen maatregelen ter verbetering van de onderwijskwaliteit niet ten koste kunnen gaan van de inspanningen tot het bestrijden van etnische segregatie in het onderwijs. Kwaliteitsverbetering dient hand in hand te gaan met segregatiebestrijding.

Het NJCM is bezorgd over het feit dat met de huidige beslissing om niet langer actief maatregelen te treffen ter bestrijding van segregatie in het onderwijs, niet tegemoet wordt gekomen aan de verplichtingen vastgelegd in bovengenoemde verdragen. Implementatie van de verdragen te goeder trouw verlangt immers tevens dat Nederland gehoor geeft aan de aanbevelingen van de toezichhoudende comités en in ieder geval geen beslissingen neemt die direct tegen deze aanbevelingen ingaan.

Het NJCM hoopt dat er middels deze brief hernieuwde aandacht komt voor de internationale verplichtingen tot het bestrijden van etnische segregatie in het onderwijs. Het NJCM roept de regering op om gehoor te geven aan de verplichtingen en aanbevelingen onder het VN-Kinderrechtenverdrag en het IVUR, zoals hierboven beschreven. Het NJCM kijkt uit naar herziening van het huidige standpunt, zoals verzocht door de Tweede Kamer bij motie van 15 maart jl.

Met dank voor uw consideratie en met de meeste hoogachting,

Mr. Friederycke Haijer
Voorzitter NJCM